

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง มีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน ของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส และประสบการณ์ทำงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง จากจำนวน 31 วิทยาลัย จำนวนประชากรทั้งสิ้น 492 คน คำนวณจากสูตรที่ใช้ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน .05 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 220 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับโดยเป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถาม จำนวน 33 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งและเก็บแบบสอบถามจำนวน 220 ฉบับ ที่ส่งให้กับครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 220 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าเอฟ (f-test) และทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง มีผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 220 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 74.10 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 25.90 มีอายุอยู่ระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.40 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 65.50 ประสบการณ์ทำงานมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.20 เหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพใจรักและศรัทธา ในอาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 41.71 ลักษณะงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่สอนสายวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 68.60

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ใน 3 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในงาน ด้านคุณลักษณะงาน และด้านความผูกพันกับงาน ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งรายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ในด้านความพึงพอใจในงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี มีความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน และ ครอบครัวมีส่วนให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ งานที่ปฏิบัติเปิดโอกาสให้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ในด้านคุณลักษณะงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์ทั้งหมด งานที่ทำมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น และ ลักษณะงานต้องใช้ทักษะและความสามารถ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ สามารถตัดสินใจเลือกกระบวนการในการทำงานด้วยตนเอง

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง ในด้านความผูกพันกับงาน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ ทำงานด้วยความเต็มใจ รู้สึกผูกพันกับงานเป็นอย่างมาก และ การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ งานที่ปฏิบัติควรคำนึงถึงคุณภาพของงานเป็นสำคัญ

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง ใน 3 ด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปาน เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ คุณลักษณะงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ความพึงพอใจในงาน และ ความผูกพันกับงาน

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ทำงาน และเพศในราย 3 ด้าน ตลอดจนภาพรวมโดยนำเสนอ ดังนี้

3.1 จำแนกตามอายุ เป็น 4 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 30 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี และมากกว่า 50 ปี พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง ในด้านความผูกพันกับงาน พบว่า ครูอายุ 30-39 ปี แตกต่างกับกับครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และ ครูอายุ 50 ปีขึ้นไปแตกต่างกับครูที่มีอายุ 40-49 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามอายุ เป็น 4 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 30 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50 ปีขึ้นไป จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 จำแนกตามสถานภาพสมรส เป็น 3 กลุ่ม คือ สมรส โสด และหม้ายหย่าร้าง พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง ในรายด้านคุณลักษณะงาน พบว่า ครูที่มีสถานภาพโสดแตกต่างกับครูที่สมรสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน เป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี พบว่าระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง ในรายด้านความพึงพอใจในงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.4 จำแนกตามเพศ เป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่าระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลักษณ์การอาชีพ เขตภาคกลาง ในด้านคุณลักษณะงาน และภาพรวม 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง มีประเด็นที่น่าสนใจ และนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง พบว่า ใน 3 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่คุณลักษณะงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง ได้แก่ ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันกับงาน ใน 3 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่คุณลักษณะงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันกับงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติ เป็นงานที่ใช้ทักษะและความสามารถทางวิชาชีพ มีความอิสระในการปฏิบัติงาน สร้างให้เกิดความพึงพอใจในงานระดับสูงสุด เมื่อครูมีความรู้สึกดีต่อหน่วยงานแล้ว จะทำให้ครูเกิดความตั้งใจทำงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถเกิดแรงจูงใจในงาน และสร้างความผูกพันในหน่วยงาน ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ดี

1.1 ด้านความพึงพอใจในรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ เป็นอาชีพที่มีเกียรติและศักดิ์ศรี และมีความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน สถานภาพของวิชาชีพในสังคมเป็นที่ยอมรับว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับของสังคม ทำให้รู้สึกที่ดีต่องาน เห็นคุณค่าในงานที่ปฏิบัติ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสนับสนุนทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของหยาดพิรุณ ปัทมเศรษฐ (2552 : บทคัดย่อ) พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านคุณลักษณะงานในรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์ทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคุณลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายตรงกับความรู้ ความสามารถ ตรงกับทักษะและความสามารถในด้านวิชาชีพ ทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานเกิดเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ทำงานสูงในด้านความหลากหลายของงาน ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับสมยศ นาวิการ (2543, หน้า 222-223) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะงานว่า โดยทั่วไปงานที่มีความหลากหลายพอประมาณจะสร้างความพอใจในงานได้สูงสุด งานที่มีความหลากหลายน้อยเกินไป จะทำให้พนักงานรู้สึกเบื่อหน่าย งานที่ให้ความเป็นอิสระจะสร้างความพึงพอใจได้สูงสุด เพราะ

พนักงานต้องการควบคุมวิธีการทำงานของตนเอง คุณลักษณะงานคือสิ่งที่ส่งผลต่อการตั้งใจสูง คุณภาพการทำงานสูง ความพอใจในการทำงานสูง การขาดงานและลาออกจางานต่ำ

1.3 ด้านความผูกพันกับงาน ในรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง อยู่ในระดับสูงสุด โดยเฉพาะรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ ทำงานด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำงานอย่างมีความสุข และมีความผูกพันกับงานมองเห็นงานและชีวิตเป็นอันเดียวกัน ทำให้ครูวิทยาลัยการอาชีพเกิดความรู้สึกผูกพันกับงานในระดับสูงสุด เห็นว่างานนั้นมีความสำคัญและมีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจूरพร แจ้งธรรมดา (2545, หน้า 91) พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของครูมัธยมระดับการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ด้านความผูกพันกับงานอยู่ในระดับสูง กล่าวถึง บุคคลจะทำงานอย่างเป็นสุข จะมองเห็นงานและชีวิตเป็นอันเดียวกัน เห็นว่างานนั้นเป็นกิจกรรมที่เป็นทั้งชีวิตแท้ๆ ทำงานด้วยความรู้สึกว่าเป็นการดำเนินชีวิตของตนเองเกิดความรู้สึกผูกพันกับงาน มีความภาคภูมิใจในงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน รู้สึกถึงคุณค่ากับเวลาที่เสียไป ครูที่ผูกพันกับงานสอนตรงวิชาที่สอนยอมปฏิบัติงานได้ดีและมีความสำเร็จในการทำงาน

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ครูมีระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะงาน ส่วนรายด้านที่ครูมีระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจในงาน และด้านความผูกพันกับงาน ดังนั้น การที่จะทำให้ครูเกิดความพึงพอใจในงานมากขึ้น ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อประโยชน์ที่จะเกิดแก่หน่วยงาน เป็นการกระตุ้นให้ครูเกิดความพึงพอใจในงาน เช่น การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของครู ความมั่นคงในงาน จะทำให้ครูเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานที่ตนปฏิบัติและพอใจในผลงาน ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจที่ได้รับจากผลงานนั้น ผู้บริหารจึงมีหน้าที่จะต้องศึกษารายละเอียดต่างๆ ในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ครูเพื่อให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น

2. เปรียบเทียบความแตกต่าง ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส และประสบการณ์ทำงาน และเพศ ในรายด้านจำนวน 3 ด้าน ตลอดจนภาพรวม

2.1 จำแนกตามอายุ พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 จึงสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชญ์สินี ดีผลิผล (2545, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การศึกษากรณีบริษัทไทย แอร์พอร์ตส์ กราวด์ เซอร์วิสเซล จำกัด พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมแตกต่างกัน และฐิติณัฐ สมบัติศิริ (2546, บทคัดย่อ) ที่ศึกษา

คุณภาพชีวิตการทำงานของครูประถมศึกษา อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่าอายุของครูประถมศึกษาอำเภอธัญบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน ทำให้เห็นว่าครูประถมศึกษามีการรวมกลุ่มกันทำงาน และทำกิจกรรมภายในโรงเรียน โดยต้องมีการประสานงานกันตลอดเวลาโดยไม่คำนึงถึงอายุที่แตกต่างกันจากลักษณะดังกล่าว จึงทำให้อายุครูประถมศึกษาอำเภอธัญบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงาน สำหรับผลการวิจัยในครั้งนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน เมื่อจำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 นั้น อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงานลักษณะคล้ายกัน คือต้องรับผิดชอบในงานที่ตนได้รับมอบหมายจนกว่าจะสำเร็จ ครูจึงเห็นความสำคัญของงานและลักษณะงานที่ปฏิบัติซึ่งเป็นงานสายวิชาชีพ และต้องปฏิบัติงานเป็นประจำไม่ว่าจะเป็นเวลาราชการหรือนอกเวลาราชการ ดังนั้นครูที่มีอายุแต่ละช่วงอายุ ครูจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วินัย พรพรรณรัตน์ (2549, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีสถานภาพต่างกันในด้านเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานและความเครียดแตกต่างกัน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจूरพร แจ้งธรรมมา (2545, หน้า 86) ที่ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า สถานภาพสมรสของครูไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส โสด หรือหม้าย/หย่า นั้นได้รับผลตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน สวัสดิการ ความก้าวหน้าและความมั่นคงที่เหมือนกัน จึงส่งผลให้มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น สถานภาพจึงไม่มีผลต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัญชพร มาข่า (2543, หน้า 29) สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อ

กิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้ จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานที่แตกต่างกันส่งผลให้ความพึงพอใจในการทำงานในด้านสภาพการทำงาน ด้านความมั่นคงในงาน ด้านความเจริญก้าวหน้าและด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาชีพครูเป็นงานราชการที่มั่นคง และสภาพในการทำงานต้องเป็นผู้ให้ความรู้กับนักเรียน จัดการเรียนการสอน การประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงานนั้นจะขึ้นอยู่กับตนเองเป็นสำคัญ จากผลการวิจัยพบว่า มีความพึงพอใจในการทำงานด้านรายได้และสวัสดิการ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านนโยบายการบริหาร ด้านการปกครองบังคับบัญชา และด้านความสำเร็จของงานแตกต่างกัน ส่วนความพึงพอใจในการทำงานในด้านสภาพการทำงานและด้านความมั่นคงในงาน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ชีรพงศ์ จุยมณี (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสงขลา พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน คือ ด้านการยอมรับนับถือ ลักษณะงาน และความรับผิดชอบและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงาน สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู เมื่อจำแนกตามประสิทธิภาพทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ทั้งนี้จะเป็นเพราะ ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี จะมีความเชี่ยวชาญทางด้านทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง และสำหรับครูที่มีประสบการณ์น้อย จะมีความกระตือรือร้นเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในวิชาชีพมากขึ้น

2.4 จำแนกตามเพศ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธานีชนก ธิติพงศ์วิวัฒน์ (2552, หน้า 295) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกันมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานโดยรวม ด้านประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และพฤติกรรมในการทำงานของพนักงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ เพศหญิงและเพศชายต้องการมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานเหมือนกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงและเพศชายต่างมีความมุ่งมั่นเพื่อที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อค่าตอบแทนต่างๆ ที่จะได้รับจากการปฏิบัติงานซึ่งสิ่งเหล่านี้มีส่วนกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติงานให้ผลงานออกมาดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หากขาดการดูแลเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชารวมทั้งแรงกระตุ้นดังกล่าวจะทำให้พนักงานขาดความกระตือรือร้นและขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลให้ผลงานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของเฮร์เบิร์ต (Herzberg, 1959 : pp. 44 -115) กล่าวว่า หากความต้องการด้านแรงจูงใจได้รับการตอบสนองอย่างเต็มที่ มนุษย์จะรู้สึกพึงพอใจพร้อมปฏิบัติงานด้วยความรักในหน้าที่ อุทิศตนอย่างหนัก รวมทั้งเสียสละและทุ่มเททั้งร่างกายแรงใจให้กับองค์กร แต่หากไม่ได้รับการตอบสนองมนุษย์ก็

จะรู้สึกเฉยๆ ไม่ยินดียินร้ายและทำงานเพียงให้งานเสร็จไปวันๆ เท่านั้น ไม่สนใจที่จะอุทิศตนแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา บุษผามาลา (2548, หน้า 80) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานของบริษัทอุตสาหกรรมพรหมไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า เพศของพนักงานที่แตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู เมื่อจำแนกตามรูปแบบขององค์กรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งไม่ว่าจะมีรูปแบบการบริหารองค์กรแบบใด ผู้บริหารจะเป็นบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์กร เป็นจุดรวมที่ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในองค์กร เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และมีความสำคัญต่อการอยู่รอดและความสำเร็จขององค์กร ดังนั้น การที่ผู้บริหารและครูมีความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน ทำให้ครูเกิดความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงาน และมีความผูกพันกับงานทำให้เกิดปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูวิทยาลัยการอาชีพ เขตภาคกลาง พบว่าภาพรวม ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าครูมีระดับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความผูกพันกับงาน และด้านความพึงพอใจในงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรมีนโยบายในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในการทำงาน และสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งต้องสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เช่น การพิจารณาความดีความชอบ การยกย่องครูที่มีการปฏิบัติงานดี รวมทั้งการคัดเลือกครูที่มีผลงานดีเด่นในด้านต่างๆ นอกจากนี้ผู้บริหารควรให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา เพื่อสร้างความผูกพันในงานและแรงจูงใจในการทำงาน เป็นการเสริมสร้างปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ดี

2. ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่จะทำให้ครูได้รับความพึงพอใจในการทำงานสูงขึ้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาคำคัญของสถานศึกษา ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการทำงานของครู เพื่อเปิดโอกาสใหม่ๆ ให้ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับได้ใช้สติปัญญา ความเชี่ยวชาญ ทักษะและความสามารถอื่นๆ มาใช้ในการทำงาน ย่อมทำให้ครูได้รับความพึงพอใจสูงขึ้น

3. ผู้บริหารปลุกฝังให้ครูมีความรักและความผูกพันกับงานที่ปฏิบัติอยู่ให้เห็นถึงประโยชน์ที่เกิดแก่นักเรียนนักศึกษา ชุมชน สังคม ตลอดจนตนเองและสามารถพัฒนาประเทศให้เจริญต่อไป

4. การจัดโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม จะทำให้เกิดการสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ และมีส่วนช่วยให้การทำงานประสบผลสำเร็จได้

5. ควรมีการสำรวจอย่างสม่ำเสมอว่าครูมีความต้องการอย่างไร เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงผลที่ตามมาอื่นๆ ของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน เช่น ขวัญกำลังใจของครู การส่งเสริมให้มีการคิดค้นนวัตกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนพฤติกรรมเพื่อองค์กร นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่การสอน ทั้งนี้เป็นการขยายแนวคิดในการศึกษา เรื่องดังกล่าวให้กว้างขึ้น อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาองค์กรและครูต่อไป

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เช่น การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและสารสนเทศมาใช้ในหน่วยงาน เป็นต้น เพื่อนำผลการวิจัยมาช่วยในการพัฒนาการปฏิบัติงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ควรทำการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ทุกๆ 2 ปี เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาศักยภาพของครู และเป็นผลงานทางวิชาการต่อไป